

รายการ ร้อยเรื่อง...เมืองไทย

สถานีวิจัยกระจายเสียงรัฐสภา และสำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนสามเสน เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทร. 0-2242-5900 ต่อ 5741

เรื่อง การวางประกันแทนการยึดเครื่องมือทำการประมงหรือกักเรือประมง

ผู้เรียบเรียง นางสาววันวิภา สุขสวัสดิ์ นิติกรชำนาญการพิเศษ

กลุ่มงานบริการวิชาการ 2 สำนักวิชาการ

ออกอากาศ กรกฎาคม 2567

จากการที่ประเทศไทยได้แก้ไขสถานการณ์การทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (Illegal, Unreported and Unregulated Fishing: IUU Fishing) ด้วยการประกาศใช้พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 เพื่อปรับปรุงกฎหมายการประมงของประเทศไทยให้มีมาตรการในการติดตาม ควบคุม และเฝ้าระวัง การทำประมงที่ผิดกฎหมายทั้งในน่านน้ำไทยและนอกน่านน้ำไทย มีการบริหารจัดการประมงให้สอดคล้อง กับศักยภาพการผลิตสูงสุดของธรรมชาติเพื่อการทำประมงอย่างยั่งยืน รวมถึงมีบทกำหนดโทษที่ครอบคลุม ได้สัดส่วน และเหมาะสมกับทุกการกระทำความผิด เพื่อป้องกัน ยับยั้ง และปราบปรามการกระทำความผิด ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของทรัพยากรสัตว์น้ำและเป็นการปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศ

ด้วยบทลงโทษตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีทั้งโทษทางอาญา และโทษทางปกครอง โดยเฉพาะการกระทำความผิดซึ่งเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายการประมงอย่างร้ายแรง มีโทษให้ริบ เครื่องมือทำการประมง สัตว์น้ำ ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ เรือประมง หรือสิ่งอื่นใดที่ใช้ในการกระทำความผิด หรือได้มา โดยการกระทำความผิด ซึ่งการทำประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรงที่กำหนดไว้ในพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 เช่น ใช้เรือไร้สัญชาติทำการประมง ทำการประมงโดยไม่มีใบอนุญาตหรือไม่มีใบอนุญาตใช้เครื่องมือ ทำการประมง จัดทำบันทึกหรือรายงานการทำประมงโดยใช้เอกสารอันเป็นเท็จ ทำลายเอกสารหรือหลักฐาน ในการกระทำความผิด ทำการประมงเกินปริมาณหรือเงื่อนไขที่กำหนด ทำการประมงในบริเวณหรือในห้วงเวลา ที่ห้ามทำการประมง ดัดแปลงเครื่องมือทำการประมงผิดไปจากที่ระบุไว้ในใบอนุญาต ทำการประมงโดยฝ่าฝืน หลักเกณฑ์ที่รัฐชายฝั่งหรือองค์การระหว่างประเทศกำหนดไว้ เป็นต้น ทั้งนี้ เมื่อเจ้าของเรือประมงอยู่ในระหว่าง การดำเนินคดี จะไม่สามารถออกไปประกอบอาชีพได้ เนื่องจากถูกยึดเครื่องมือทำการประมงหรือเรือประมง ถูกกักไว้ ส่งผลให้สูญเสียรายได้ในระหว่างการดำเนินคดี เกิดเป็นข้อจำกัดในการประกอบอาชีพประมง ด้วยเหตุดังกล่าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์โดยกรมประมงจึงได้ออกประกาศกรมประมง เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการในการวางประกันแทนการยึดเครื่องมือทำการประมงหรือกักเรือประมง พ.ศ. 2566 เป็นครั้งแรก โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2566 และให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2567 เป็นต้นมา

วิธีการในการวางประกันแทนการยึดเครื่องมือทำการประมงหรือกักเรือประมง ให้เจ้าของเรือประมง ซึ่งหมายความรวมถึง ผู้ได้รับใบอนุญาตทำการประมงพาณิชย์ ประมงพื้นบ้าน ประมงนอกน่านน้ำไทย หรือเจ้าของกรรมสิทธิ์เรือประมง ยื่นคำขอวางประกัน ณ สำนักงานประมงจังหวัดในพื้นที่ที่ถูกยึดเครื่องมือทำการประมงหรือถูกกักเรือประมง ถ้าเป็นกรณีเรือประมงนอกน่านน้ำไทย ให้ยื่นคำขอวางประกัน ต่อเจ้าหน้าที่กองบริหารจัดการเรือประมงและการทำการประมง หลักประกันที่สามารถใช้วางประกันได้ ต้องเป็นทรัพย์สินอย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้ 1) เงินสด 2) แคนเซียร์เช็ค 3) หนังสือค้ำประกันของธนาคาร 4) ที่ดินมีโฉนดหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ 5) ที่ดินมีโฉนดหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ และสิ่งปลูกสร้าง 6) ห้องชุดที่มีหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ 7) พันธบัตรรัฐบาลไทย 8) หุ่นหรือหุ่นกึ่งที่ออกโดยนิติบุคคลที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น 9) หลักทรัพย์มีค่าอย่างอื่นที่กำหนดราคามูลค่าที่แน่นอน เช่น สลากออมสิน บัตรหรือสลากออมทรัพย์วิสัยของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หนังสือรับรองของธนาคารหรือบริษัทประกันภัยเพื่อชำระเบี้ยปรับแทนกรณีผิดสัญญาประกัน หรือหลักทรัพย์อื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน และ 10) บุคคลค้ำประกัน ซึ่งต้องเป็นผู้มีตำแหน่งหน้าที่การงานหรือมีรายได้แน่นอน เช่น ข้าราชการ ข้าราชการบำนาญ สมาชิกรัฐสภา หรือผู้บริหารท้องถิ่น เป็นต้น

เมื่อเจ้าของเรือประมงยื่นเอกสารหลักฐานครบถ้วนถูกต้อง “ประมงจังหวัด” จะเป็นผู้พิจารณา คำขอกรณีเรือประมงที่ถูกกักเป็นเรือไทย หรือกรณีเป็นเรือที่ได้รับอนุญาตให้ทำการประมงนอกน่านน้ำไทย หรือเรือที่มีใช้เรือไทยซึ่งมีขนาดตั้งแต่สามสิบตันกรอสขึ้นไป “คณะกรรมการพิจารณาการวางประกัน” จะเป็นผู้พิจารณาคำขอ โดยต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน 15 วัน ทั้งนี้ เมื่อได้รับอนุญาตให้วางประกันแทนการยึดเครื่องมือทำการประมงหรือกักเรือประมงแล้ว จะมีการให้ทำสัญญาประกันและกำหนดมูลค่าเรือหรือเครื่องมือทำการประมงตามอัตราราคาวางประกันที่ระบุไว้ในบัญชีแนบท้ายประกาศกรมประมง เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการวางประกันแทนการยึดเครื่องมือทำการประมงหรือกักเรือประมง พ.ศ. 2566 ในกรณีที่เจ้าของเรือไม่มาทำสัญญาประกันและนำหลักประกันมาวางตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนด ให้ถือว่าไม่ประสงค์จะวางประกันและให้คำขอเป็นอันยกเลิก

ทั้งนี้ การประกาศหลักเกณฑ์และวิธีการวางประกันแทนการยึดเครื่องมือทำการประมงหรือกักเรือประมง ในครั้งนี้ จะเป็นการช่วยบรรเทาความเดือดร้อนของชาวประมงให้สามารถออกไปประกอบอาชีพประมงได้อย่างสุจริต โดยไม่ต้องสูญเสียรายได้ในระหว่างการพิจารณาคดีอันเป็นการสร้างความเป็นธรรมให้กับชาวประมง และเป็นอีกหนึ่งการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลในการที่จะมุ่งฟื้นฟูอุตสาหกรรมประมงของไทยให้กลับมาสร้างความมั่นคงด้านอาชีพและด้านเศรษฐกิจของประเทศต่อไป

บรรณานุกรม

- กรมประมง. (24 กรกฎาคม 2560). **พรก.ประมง 58 โทษ ธิบเรือ รุนแรง อธิบตีประมง...ชี้แจง..กฎหมายใหม่ จะธิบเรือในความผิดร้ายแรงเท่านั้น**. สืบค้น 25 มิถุนายน 2567 จาก https://www4.fisheries.go.th/index.php/dof/activity_item/1103
- _____. (16 กุมภาพันธ์ 2567). **ธรรมนัสสั่งการ กรมประมง...ออกหลักเกณฑ์ใหม่ วางประกัน แทนการกักเรือ-ยึดเครื่องมือ เปิดโอกาสให้สามารถทำการประมงได้ระหว่างพิจารณาคดี**. สืบค้น 24 มิถุนายน 2567 จาก https://www4.fisheries.go.th/index.php/dof/news_local/1210/206968
- “ประกาศกรมประมง เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการวางประกันแทนการยึดเครื่องมือทำการประมง หรือกักเรือประมง พ.ศ. 2566” (27 ธันวาคม 2566). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 140 ตอนพิเศษ 326 ง, น. 3-8.
- เปิดหลักเกณฑ์ “วางประกัน” แทนการกักเรือ-ยึดเครื่องมือ เปิดโอกาสทำประมงช่วงติดคดี. (15 กุมภาพันธ์ 2567). **ประชาชาติธุรกิจออนไลน์**. สืบค้น 28 มิถุนายน 2567 จาก <https://www.prachachat.net/economy/news-1502788>
- “พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558” (13 พฤศจิกายน 2558). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 132 ตอนที่ 108 ก, น. 1-45.
- “พระราชกำหนดการประมง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560” (28 มิถุนายน 2560). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 134 ตอนที่ 67 ก, น. 1-18.
- “ระเบียบกรมประมงว่าด้วยการจัดการของกลางที่เป็นเรือประมง เครื่องมือทำการประมง และสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำในคดีความผิดตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2562” (10 กันยายน 2562). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 136 ตอนพิเศษ 226 ง, น. 12-19.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (30 พฤศจิกายน 2565). **พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558**. สืบค้น 24 มิถุนายน 2567 จาก <https://www.ocs.go.th/council-of-state/#/public/doc/UC8wSHBEZVJIZWcyV092MDhYa1Fidz09>